Ombudsman Eorpach

Is le meaisínaistriúchán [Nasc] *a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínaistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár* mbeartas teanga agus aistriúcháin [Nasc].

Cinneadh i gcás 2273/2019/MIG maidir le clár poiblí doiciméad na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex)

Cinneadh
Cás 2273/2019/MIG - **Tosaithe an** 12/03/2020 - **Cinneadh an** 03/02/2021 - **Na hinstitiúidí lena mbaineann** an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Ní bhfuarthas drochriarachán) | an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Réiteach bainte amach) |

Bhain an cás le clár poiblí doiciméad na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex). Chuaigh an gearánach i dteagmháil le Frontex agus d'áitigh sé nár chomhlíon a chlár doiciméad rialacha an Aontais maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid, agus nár chuir Frontex faisnéis faoi dhoiciméid íogaire san áireamh ina thuarascálacha bliantúla maidir le rochtain phoiblí. Ghlac an gearánach ceist freisin maidir le beartas Frontex nach bhfuil sé de cheart ag cónaitheoirí neamh-AE, faoi ghnáthchúinsí, rochtain phoiblí ar dhoiciméid a iarraidh. Thug Frontex freagra ar an ngearánach ach níor gheall sé aon athrú a dhéanamh.

Mhol an tOmbudsman na hiarrachtaí a rinne Frontex roimhe seo chun clár doiciméad a bhunú agus thug sé dá aire a shaintréithe ar leith, ach d'aimsigh sí freisin go bhféadfaí feabhas a chur orthu. Dá bhrí sin, mhol sí gur cheart do Frontex a chlár a nuashonrú de réir prionsabail áirithe. Mhol sí freisin gur cheart do Frontex líon na ndoiciméad íogair atá ina sheilbh nach bhfuil san áireamh sa chlár a fhoilsiú, de réir mar a cheanglaítear leis na rialacha is infheidhme.

D'aontaigh Frontex le togra an Ombudsman agus leag sé amach roinnt céimeanna a bhfuil sé i gceist aige a ghlacadh chun an togra a chur chun feidhme sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma. Chuir an tOmbudsman fáilte roimh chinneadh Frontex glacadh lena moladh le haghaidh réitigh agus, ós rud é nach bhfuair sí aon drochriarachán maidir leis an gcaoi a ndéileálann sé le hiarratais ar rochtain ó chónaitheoirí neamh-AE, dhún sí an fiosrúchán.

Cúlra an ghearáin

1. Ceanglaíonn rialacha an Aontais maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid [1] ar institiúidí an Aontais clár doiciméad a bhfuil rochtain ag an bpobal orthu a choinneáil agus tuairisc a thabhairt ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid.

2. Mheas an gearánach, eagraíocht neamhbhrabúsach, nach gcomhlíonann an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex) a hoibleagáidí faoi na rialacha sin. Chuaigh sé i dteagmháil le Frontex, d'iarr sé air (i) clár poiblí doiciméad a bhunú, (ii) faisnéis faoi dhoiciméid íogaire a chur san áireamh ina thuarascálacha bliantúla maidir le rochtain phoiblí, agus (iii) glacadh le hiarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó shaoránaigh neamh-AE nach bhfuil ina gcónaí san Aontas (go háirithe iarrthóirí tearmainn nó dídeanaithe a ndearna gníomhaíochtaí Frontex difear dóibh).

3. Rinne Frontex trácht ar na saincheisteanna a ardaíodh agus chuir sé in iúl don ghearánach go ndéanann sé athbhreithniú rialta ar a mhodhanna oibre. Mar sin féin, níor gheall sé aon athrú a dhéanamh.

4. I mí na Nollag 2019, chuaigh an gearánach i muinín an Ombudsman.

5. Le linn an fhiosrúcháin, bhuail foireann fiosrúcháin an Ombudsman le hionadaithe Frontex chun na saincheisteanna a d'ardaigh an gearánach a phlé. Ansin, rinne an tOmbudsman togra le haghaidh réitigh maidir leis an gcéad dá ghné den ghearán.

Clár na ndoiciméad

Togra an Ombudsman le haghaidh réitigh

6. Thug an tOmbudsman dá aire na hiarrachtaí a rinne Frontex roimhe seo chun clár doiciméad a bhunú chomh maith le sainghnéithe na gníomhaireachta. Mheas sí, áfach, gur cheart d'institiúidí an Aontais prionsabail áirithe a chur i bhfeidhm ar a gcláir doiciméad, chun dea-chleachtas riaracháin a áirithiú agus go bhfuil a gclár leordhóthanach.

7. Ar an gcéad dul síos, bhí an tOmbudsman den tuairim gur cheart go mbeadh an clár soláimhsithe . Ba cheart go mbeadh sé chomh héasca agus is féidir do dhaoine aonair nascleanúint a dhéanamh tríd an gclár agus doiciméid shonracha a shainaithint ar mian leo rochtain a fháil orthu. Áirítear leis sin leathanach gréasáin tiomnaithe a bheith ann don chlár.

8. Ar an dara dul síos, mheas an tOmbudsman gur cheart go mbeadh an clár iomlán , rud a chiallaíonn gur cheart gach doiciméad a bhaineann le príomhghníomhaíochtaí na hinstitiúide a thaifeadadh ar bhonn aonair. Ina theannta sin, ba cheart tagairt a dhéanamh sa chlár, ar a laghad, do chineálacha eile doiciméad nach bhfuil liostaithe a bheith ann. Tugann sé sin le

tuiscint freisin nár cheart aon doiciméid a eisiamh ón gclár go huathoibríoch.

9. Ar an tríú dul síos, chinn an tOmbudsman gur cheart an clár a choinneáil ar bhealach tráthúil , rud a d'éiligh nuashonruithe ar bhonn an-rialta.

10. Dá bhrí sin, rinne an tOmbudsman an togra seo a leanas le haghaidh réitigh:

Ba cheart do Frontex a chlár doiciméad a thabhairt cothrom le dáta, agus prionsabail an dea-chleachtais riaracháin atá leagtha amach sa togra le haghaidh réitigh á gcur san áireamh [3]

11. I bhfianaise thogra an Ombudsman, tá roinnt céimeanna leagtha amach ag Frontex a bhfuil sé i gceist aige a ghlacadh chun an togra a chur chun feidhme sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma. [4]

12. Tá sé mar aidhm ag Frontex breithniú a dhéanamh ar na doiciméid thábhachtacha uile atá ina sheilbh, tús a chur le leathanach gréasáin tiomnaithe de chlár doiciméad a fhorbairt, agus aiseolas a bhailiú ó ghníomhaireachtaí eile de chuid an Aontais, faoi dheireadh mhí Feabhra 2021.

13. Le linn 2021, tá sé beartaithe ag Frontex cinneadh a dhéanamh maidir leis na doiciméid nó na catagóirí doiciméad atá le háireamh ina chlár, inneall cuardaigh dá chlár a fhorbairt agus córas a chur i bhfeidhm chun taifeadadh struchtúrtha agus córasach doiciméad sa chlár a chumasú.

14. Dúirt Frontex freisin go mbeidh sé ag athrú go luath chuig córas nua bainistithe doiciméad, lena n-éascófar doiciméid a thaifeadadh agus a fhoilsiú ina chlár poiblí. Áirítear leis sin doiciméid a nochtann Frontex mar fhreagra ar iarratais ar rochtain phoiblí, a chuirfidh sé ar fáil go réamhghníomhach amach anseo.

15. D'fháiltigh an gearánach roimh thogra an Ombudsman chomh maith le freagra Frontex, agus leag sé béim ar an tábhacht a bhaineann le clár iomlán doiciméad, mar gheall ar a chuspóir ceart rochtana an phobail ar dhoiciméid a éascú. D'iarr an gearánach freisin ar Frontex cur chuige leathan agus neamhshriantach a ghlacadh maidir le foilsiú réamhghníomhach doiciméad.

Measúnú an Ombudsman tar éis an togra le haghaidh réitigh

16. Measann an tOmbudsman gur lean Frontex a thogra le haghaidh réitigh trí chéimeanna soiléire a leagan amach a ghlacfaidh sé chun clár ceart doiciméad a bhunú, lena n-áirítear líne ama tháscach.

17. Fáiltíonn an tOmbudsman roimh fhreagairt dhearfach Frontex ar a réiteach agus measann

sé gur réitíodh an ghné seo den ghearán.

Líon na ndoiciméad íogair

Togra an Ombudsman le haghaidh réitigh

18. Chinn an tOmbudsman go bhfuil dualgas dlíthiúil ar Frontex tuairisciú go bliantúil ar líon na ndoiciméad íogair atá ina sheilbh aige nach bhfuil taifeadta ina chlár doiciméad. [5] Thug sí faoi deara nár chuir Frontex an uimhir sin san áireamh ina thuarascáil is déanaí a chlúdaíonn an bhliain 2019.

19. Dá bhrí sin, rinne an tOmbudsman an togra seo a leanas le haghaidh réitigh:

Ba cheart do Frontex amach anseo, agus a mhéid is féidir do 2019, líon na ndoiciméad íogair atá ina sheilbh nach bhfuil san áireamh ina chlár doiciméad a fhoilsiú.

20. Ina fhreagra, dúirt Frontex go bhfoilseoidh sé líon na ndoiciméad íogair atá ina sheilbh aige nach bhfuil san áireamh ina chlár sa Tuarascáil Bhliantúil Chomhdhlúite ar Ghníomhaíochtaí 2020 atá ar na bacáin. Gheall Frontex freisin go bhfoilseodh sé an líon ábhartha don bhliain 2019 ar a shuíomh gréasáin.

Measúnú an Ombudsman tar éis an togra le haghaidh réitigh

21. Measann an tOmbudsman gur lean Frontex a thogra le haghaidh réitigh trí ghealltanas a thabhairt líon na ndoiciméad íogair atá ina sheilbh aige nach bhfuil san áireamh ina chlár doiciméad a fhoilsiú.

22. Fáiltíonn an tOmbudsman roimh fhreagairt dhearfach Frontex ar a réiteach agus measann sé gur réitíodh an ghné seo den ghearán.

An ceart atá ag cónaitheoirí neamh-AE rochtain a iarraidh ar dhoiciméid

Argóintí a chuirtear faoi bhráid an Ombudsman

23. D'áitigh an gearánach gur cheart do Frontex, mar riail agus ní mar eisceacht, glacadh le hiarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó dhaoine nach bhfuil ina gcónaí i limistéar AE/Schengen, toisc gurb iad cinntí/gníomhaíochtaí Frontex is mó atá thíos leo. Ba cheart do Frontex sampla ghníomhaireachtaí eile an AE a leanúint, amhail Europol, nach ndéanann

idirdhealú idir cónaitheoirí agus neamhchónaitheoirí agus iad ag déileáil le hiarratais ar rochtain phoiblí. [6] Dúirt an gearánach nach bhfuil beartas ag Frontex a leagann amach an bunús lena chinneadh an bhfuil iarratais ó neamhchónaithigh inghlactha. Mar thoradh air sin, tá an baol ann go mbeidh cinntí maidir le hiarrataí den sórt sin treallach agus go mbeadh easpa trédhearcachta ann.

24. D'áitigh Frontex, cé go gceadaíonn rialacha an Aontais maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid d'institiúidí an Aontais glacadh le hiarratais rochtana ó chónaitheoirí neamh-AE, nach bhfuil aon oibleagáid ann é sin a dhéanamh. Dá bhrí sin, ní gá d'institiúid údar a thabhairt leis an bhfáth nach mbaineann sí úsáid as an rogha seo.

25. Dúirt Frontex freisin nach bhfaigheann sé ach líon beag iarratas ar rochtain phoiblí ó thíortha nach bhfuil san Aontas, agus go ndéanann sé measúnú i gcónaí ar fhiúntas na n-iarrataí sin.

Measúnú an Ombudsman

26. De réir rialacha an Aontais maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid, tá sé de cheart ag aon saoránach den Aontas agus ag aon duine a bhfuil cónaí air i mBallstát rochtain phoiblí a iarraidh ar dhoiciméad atá i seilbh institiúid de chuid an Aontais. [7] Ina theannta sin, *féadfaidh na hinstitiúidí rochtain ar dhoiciméid a thabhairt* do dhaoine nach bhfuil ina gcónaí laistigh den Aontas. [8]

27. Ciallaíonn sé sin nach bhfuil sé d'oibleagáid ar institiúidí an Aontais glacadh le hiarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó shaoránaigh neamh-AE atá ina gcónaí lasmuigh den Aontas. Ina ionad sin, is faoi gach institiúid de chuid an Aontais atá sé cinneadh a dhéanamh an ceart rochtain phoiblí a iarraidh ar na daoine aonair sin a leathnú.

28. De réir rialacha cur chun feidhme Frontex maidir le rochtain phoiblí, féadfaidh sé *"ar chinneadh cás ar chás"* rochtain a thabhairt ar dhoiciméid freisin do chónaitheoirí neamh-AE. [9] Dá bhrí sin, agus a lánrogha á feidhmiú aige, chinn Frontex an ceart rochtana poiblí ar na doiciméid atá aige a leathnú chuig cónaitheoirí neamh-AE ar bhonn cás ar chás.

29. Cé go bhfuil sé inmholta go bhfuil cleachtas ag roinnt institiúidí eile de chuid an Aontais glacadh go ginearálta le hiarrataí ar rochtain phoiblí ó thíortha nach bhfuil san Aontas, níl aon oibleagáid dhlíthiúil ann é sin a dhéanamh. Feidhmíonn gach institiúid a lánrogha ina haonar agus go neamhspleách, agus dá bhrí sin ar an mbealach a mheasann sí a bheith iomchuí. Dá bhrí sin, tá údar le Frontex cinneadh a dhéanamh, ar bhonn cás ar chás, an nglacfar le hiarrataí ar rochtain ó chónaitheoirí neamh-AE. Is cosúil gur cur chuige réasúnta é a ráiteas gur beag iarraidh a fhaigheann sí ar rochtain phoiblí ó thíortha nach bhfuil san Aontas, agus go ndéanann sí measúnú i gcónaí ar fhiúntas na n-iarrataí sin.

Conclúidí

Bunaithe ar an bhfiosrúchán, dúnann an tOmbudsman an cás seo leis na conclúidí seo a leanas:

Ghlac an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta le moladh an Ombudsman maidir le réiteach chun a clár poiblí doiciméad a thabhairt cothrom le dáta, agus chun líon na ndoiciméad íogair atá ina seilbh nach bhfuil san áireamh ina clár a fhoilsiú.

Ní raibh aon drochriarachán ag Frontex maidir leis an gcaoi a láimhseálann sé iarrataí ar rochtain ó shaoránaigh neamh-AE nach bhfuil ina gcónaí san Aontas, sa mhéid is go ndéileálann sí le hiarrataí den sórt sin ar bhonn cás ar chás.

Cuirfear an gearánach agus Frontex ar an eolas faoin gcinneadh sin **.**

Emily O'Reilly Ombudsman Eorpach

Strasbourg, 03/02/2021

[1] Rialachán 1049/2001 maidir le rochtain phoiblí ar Pharlaimint na hEorpa, ar an gComhairle agus ar an gCoimisiún

doiciméid:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN [Nasc]
,

infheidhme maidir le Frontex de bhun Airteagal 114(1) de Rialachán 2019/1896 maidir leis an Teorainn Eorpach agus

An Garda Cósta: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj [Nasc].

[2] De bhun Airteagal 11 agus Airteagal 17 de Rialachán 1049/2001.

[3] Tá téacs iomlán thogra an Ombudsman le haghaidh réitigh ar fáil ag:
https://www.ombudsman.europa.eu/en/solution/en/137293 [Nasc].

[4] Tá téacs iomlán fhreagra Frontex ar thogra an Ombudsman le haghaidh réitigh ar fáil ag:
https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135911 [Nasc].

[5] Airteagal 17(1) de Rialachán 1049/2001. Féach freisin Cinneadh Uimh. 25/2016 ón mBord Bainistíochta

socruithe praiticiúla a ghlacadh maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid atá i seilbh Frontex, atá ar fáil ag: https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Decision/2016/MB_Decision_25_2016_on_adopting_practica [Nasc].

[6] Leag an gearánach béim ar rialacha cur chun feidhme Europol inar leagadh amach *"go mbeidh an ceart rochtana ar dhoiciméid Europol ag cónaitheoirí neamh-AE ar na téarmaí céanna."* Féach Airteagal 2 den Chinneadh ó Bhord Bainistíochta Europol lena leagtar síos na rialacha maidir le Rialachán 1049/2001 a chur i bhfeidhm maidir le doiciméid Europol, atá ar fáil ag: https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_mb_rules_applying_reg_1049_2001.p [Nasc].

[7] Airteagal 2(1) de Rialachán 1049/2001. (Tá feidhm ag an gceart rochtana poiblí freisin maidir le daoine dlítheanacha, amhail cuideachtaí nó eagraíochtaí na sochaí sibhialta a bhfuil a n-oifig chláraithe i mBallstát.)

[8] Faoi Airteagal 2(2) de Rialachán 1049/2001.

[9] Airteagal 3(2) de Chinneadh Uimh. 25/2016 ón mBord Bainistíochta.